

KPA
PENSION

Försäkringstekniska riktlinjer

Fastställd av styrelsen i KPA Pensionsförsäkring AB
den 18 mars 2009

Innehållsförteckning

ALLMÄNT	4
A Avgiven återförsäkring.....	5
A.1 Bestämning av maximalt självbehåll	5
A.2 Val av återförsäkringslösningar och återförsäkrare	5
B Principer för hur soliditeten ska tillgodoses	5
Avsnitt 1, Traditionell försäkring	6
PREMIEBESTÄMD TJÄNSTEPENSIONS FÖRSÄKRING	6
A Bestämning av premier	6
A.1 Principer för val av antaganden om avkastning.....	6
A.1.1 Principer för val av antaganden om skattebelastning	6
A.2 Principer för val av antaganden om livslängd och dödlighet.....	6
A.2.1 Risker som inte bedöms som normala.....	7
A.2.2 Principer för riskförsäkring	7
A.3 Principer för val av antaganden om driftskostnader	7
B Principer för beräkning av försäkringstekniska avsättningar	7
B.1 Livförsäkringsavsättning.....	7
B.1.1 Avsättning för enskild försäkring.....	7
B.1.2 Kollektiva tillägg till avsättning enligt 1.1	8
B.1.3 Garanterad återbäring.....	8
B.1.4 Villkorad återbäring.....	8
B.2 Avsättning för oreglerade skador (försäkringsfall)	8
B.2.1 Fastställda skador avseende livförsäkring	8
B.2.2 Okända skador avseende livförsäkring.....	8
C Principer för återköp, flyttning och belåning av försäkring	8
C.1 Allmänna begränsningsregler.....	8
C.2 Principer för beräkning av återköpsvärde.....	9
C.3 Principer för beräkning av värde vid flytt.....	9
Värdet bestäms som en försäkrings retrospektivreserv med avdrag för flyttavgift. Flyttavgiften skall bestämmas så att kvarvarande försäkringar inte belastas av kostnader för flytträtt samt så att de ej heller orsakas lägre kapitalavkastning. 9	
D Principer för fördelning av överskott till försäkringstagare och andra ersättningsberättigade.....	9
D.1 Beloppsandel i konsolideringsfonden	9
D.1.1 Avkastning.....	9
D.1.2 Driftskostnad.....	9
D.1.3 Skatt	9
D.1.4 Dödlighet	10
D.1.5 Konsolidering.....	10
D.2 Principer för bestämning av tilläggsbelopp.....	10
D.3 Garanterad återbäring	10
D.4 Villkorad återbäring	10
FÖRMÅNSBESTÄMD TJÄNSTEPENSIONS FÖRSÄKRING	11
A Bestämning av premier	11
A.1 Principer för val av antaganden om avkastning.....	11
A.1.1 Principer för val av antaganden om skattebelastning	11

A.2 Principer för val av antaganden om livslängd och dödlighet.....	11
A.2.1 Risker som inte bedöms som normala.....	12
A.2.2 Principer för kollektiv riskförsäkring (icke fribrevsgrundande försäkring)	12
A.3 Principer för val av antaganden om sjuklighet.....	12
A.3.1 Risker som inte bedöms som normala.....	12
A.4 Principer för val av antaganden om driftskostnader	12
B Principer för beräkning av försäkringstekniska avsättningar	12
B.1 Livförsäkringsavsättning.....	13
B.1.1 Avsättning för enskild försäkring.....	13
B.1.2 Kollektiva tillägg till avsättning enligt 1.1.....	13
B.1.3 Garanterad återbäring.....	13
B.1.4 Villkorad återbäring.....	13
B.1.5 Premiefrielseförsäkring	13
B.2 Avsättning för oreglerade skador (försäkringsfall)	13
B.2.1 Fastställda skador avseende livförsäkring	14
B.2.2 Premiefrielse- och sjukförsäkring under utbetalning	14
B.2.3 Okända skador avseende livförsäkring	14
B.2.4 Okända skador avseende premiefrielse- och sjukförsäkring.....	14
C Principer för återköp, flyttning och belåning av försäkring	14
C.1 Allmänna begränsningsregler.....	14
C.2 Principer för beräkning av återköpsvärde.....	14
D Principer för fördelning av överskott till försäkringstagare och andra ersättningsberättigade.....	15
D.1 Användning av konsolideringsfonden för indexering.....	15
D.2 Garanterad återbäring	15
D.3 Villkorad återbäring	15
D.4 Överskottsfond	15
Gäller om avtal träffats med arbetsgivare om överskottsfond.....	15
Arbetsgivarens överskottsfond för arbetsgivarens (försäkringstagarens) försäkringar utgörs av summan av retrospektivreserverna med avdrag för summan av kapitalvärdena vid beräkningstidpunkten av avtalade förmåner samt indexeringar ökade med solvenskravet.....	15
A.1 Antaganden om avkastning.....	16
A.1.1 Antaganden om skattebelastning.....	16
A.2 Antaganden om livslängd och dödlighet.....	16
A.3 Antaganden om sjuklighet inom premiefrielseförsäkring	16
A.4 Antaganden om driftskostnader.....	17
B.1.1 Avsättning exklusive premiefrielseförsäkring	17
B.1.2 Premiefrielseförsäkring.....	17
B.2 Avsättning för oreglerade försäkringsfall.....	17
B.2.1 Aktuell premiefrielse.....	18
B.2.2 Okända skador avseende premiefrielse.....	18
B.2.3 Fastställda försäkringsersättningar	18
B.2.4 Okända skador avseende livförsäkringsrisker	18
C Återköp, flyttning och belåning av försäkring.....	18
C.1 Återköp och flyttning.....	18

C.1.1 Återköpsvärde.....	19
C.2 Beläning	19
D Fördelning av överskott till försäkringstagare och andra ersättningsberättigade	
19	
Avsnitt 2, Fondförsäkring	
A Bestämning av premier.....	15
A.1 Antaganden om avkastning.....	15
A.1.1 Antaganden om skattebelastning.....	15
A.2 Antaganden om livslängd och dödlighet.....	15
A.3 Antaganden om sjuklighet inom premiefrielseförsäkring	15
A.4 Antaganden om driftskostnader.....	16
B Beräkning av försäkringstekniska avsättningar	16
B.1 Livförsäkringsavsättning.....	16
B.1.1 Avsättning exklusive premiefrielseförsäkring	16
B.1.2 Premiefrielseförsäkring	16
B.2 Avsättning för oreglerade försäkringsfall.....	16
B.2.1 Aktuell premiefrielse.....	17
B.2.2 Okända skador avseende premiefrielse	17
B.2.3 Fastställda försäkringsersättningar.....	17
B.2.4 Okända skador avseende livförsäkringsrisker.....	17
C Återköp, flyttning och beläning av försäkring	17
C.1 Återköp och flyttning.....	17
C.1.1 Återköpsvärde	18
C.2 Beläning	18
D Fördelning av överskott till försäkringstagare och andra	
ersättningsberättigade	18

ALLMÄNT

Avsteg från och ändringar av dessa riktlinjer beslutas av styrelsen.

Följande riktlinjer gäller för bolagets samtliga försäkringar.

Bolaget ska upprätta försäkringstekniskt beräkningsunderlag som innehåller mera detaljerade regler och definitioner. Beslut om försäkringstekniskt beräkningsunderlag fattas av bolagets VD eller av VD utsedd verksamhetsansvarig efter föredragning av ansvarig aktuarie. I beräkningsunderlaget ska anges vilka antaganden, avgifter och regler, som ska tillämpas för att uppfylla dessa riktlinjer.

En uppföljning av samtliga antaganden, både antaganden avseende försäkringsrisk och andra antaganden, ska ske årligen. Ansvarig aktuarie ska rapportera uppföljning skriftligen till VD och styrelsen.

A Avgiven återförsäkring

A.1 Bestämning av maximalt självbehåll

Bolaget får inte åta sig större ansvarighet för någon verksamhetsgren än att riskkostnaden för egen räkning under ett år med en sannolikhet av högst 0,001 beräknas överstiga summan av årets riskpremieintäkter för egen räkning och den del av bolagets egna kapital, som anses belöpa på denna *verksamhet*.

A.2 Val av återförsäkringslösningar och återförsäkrare

Avtal om återförsäkring får endast tecknas med välrenommerade återförsäkrare.

B Principer för hur soliditeten ska tillgodoses

Avsnitt 1, Traditionell försäkring

PREMIEBESTÄMD TJÄNSTEPENSIONS-FÖRSÄKRING

Denna del avser engångsbetald pensionsförsäkring som innefattar möjlighet till inbetalning av ytterligare engångspremie utan ny ansökan. KPA Pensionsförsäkring klassificerar samtliga försäkringar som tjänstepensionsförsäkring.

A Bestämning av premier

Hälsodeklaration och riskbedömning ska föregå tecknande och mottagande av försäkring, där bolaget står en försäkringsmässig risk. Riskbedömning ska ske enligt fastställda formulär. Undantag från detta kan beslutas av bolagets VD eller av VD utsedd verksamhetsansvarig i enskilda fall eller för grupper av försäkrade, där fara för negativt riskurval inte bedöms föreligga.

Riskbedömning enligt ovan ska även ske vid ändring av försäkring, om ändringen medför en utökad försäkringsmässig risk. Undantag kan medges om utökning sker vid av bolaget på förhand definierade tillfällen. Beslut om detta fattas av bolagets VD eller av VD utsedd verksamhetsansvarig.

A.1 Principer för val av antaganden om avkastning

Avkastningsantagandet skall baseras på akksamhetsprincipen. Olika antaganden kan gälla för olika produkter.

A.1.1 Principer för val av antaganden om skattebelastning

Avdrag för skatt ska beräknas enligt gällande regler för beskattning av avkastning i livförsäkringsbolag.

A.2 Principer för val av antaganden om livslängd och dödlighet

Bolagets antaganden om livslängd/dödlighet ska relateras till förväntad dödlighet i det egna försäkringsbeståndet och vara beroende av den försäkrades ålder. Som grund för antagandena används dels den dödlighet, som observerats inom bolaget, dels de olika studier som görs årligen av dödligheten bland försäkrade och i befolkningen. Kön och andra faktorer med inverkan på livslängd/dödlighet kan beaktas.

Uppdelning mellan livsfallsdödlighet och dödsfallsdödlighet ska ske, om inte praktiska hinder föreligger vid tillämpning.

A.2.1 Risker som inte bedöms som normala

Antagandena ska modifieras på sätt som bedöms skäligt. Om återförsäkring sker ska återförsäkringsbolagets prissättning följas, så långt detta är praktiskt möjligt.

A.2.2 Principer för riskförsäkring

Premien bestäms för ett år i taget och baseras dels på vilka risker som ingår dels på bolagets erfarenhet av tidigare försäkringsutfall. Premien skall vara avvägd så att den kan bedömas täcka riskerna.

A.3 Principer för val av antaganden om driftskostnader

Belastning för driftskostnader ska syfta till att långsiktigt täcka försäkringarnas faktiska driftskostnader. Omständigheter som kan leda till olika verkliga driftskostnader mellan olika grupper av försäkringar får beaktas vid bestämning av belastningar.

B Principer för beräkning av försäkringstekniska avsättningar

Ansvarig aktuarie är ansvarig för beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna.

B.1 Livförsäkringsavsättning

Den samlade försäkringstekniska avsättningen ska vid varje tidpunkt utgöra summan av de för de enskilda försäkringarna beräknade försäkringstekniska livförsäkringsavsättningarna med tillägg för förstärkningar baserat på kollektiva beräkningar.

Beräkningarna skall grundas på aktsamma antaganden om avkastning, skattebelastning, dödlighet/livslängd och driftskostnader.

Beräkningarna ska syfta till att beakta kön vid dödlighetsantagande även i de fall då premien och tekniskt återköpsvärde beräknas med hjälp av könsneutrala antaganden.

B.1.1 Avsättning för enskild försäkring

Livförsäkringsavsättning för enskild försäkring utgör kapitalvärdet av beräknade framtida utgifter. Med beräknade framtida utgifter menas dels utbetalningar enligt försäkringsavtalen, dels beräknade framtida driftskostnader, dels beräknad framtida avkastningsskatt.

B.1.2 Kollektiva tillägg till avsättning enligt 1.1

Erforderliga avsättningar utöver vad som sker med ledning av uppgifter om enskild försäkring, sker med hjälp av kollektiva metoder.

B.1.3 Garanterad återbäring

Bolaget tillhandahåller f n inga produkter med rätt till garanterad återbäring.

B.1.4 Villkorad återbäring

Bolaget tillhandahåller f n inga produkter med rätt till villkorad återbäring.

B.2 Avsättning för oreglerade skador (försäkringsfall)

Beräkningar för avsättning ska grundas på försäkringstekniskt vedertagna metoder.

B.2.1 Fastställda skador avseende livförsäkring

Fastställda skador (försäkringsersättningar) ska uppskattas till sitt kända belopp med tillägg för beräknade skaderegleringskostnader och upplupen avtalad ränta enligt försäkringsvillkor.

B.2.2 Okända skador avseende livförsäkring

Avsättning för okända skador avseende livförsäkring ska ske med hänsyn till bolagets erfarenhet av vid varje beräkningstidpunkt inträffade men i efterhand rapporterade dödsfall.

C Principer för återköp, flyttning och belåning av försäkring

C.1 Allmänna begränsningsregler

Bolaget tillhandahåller f n inga produkter med rätt till återköp, eller belåning.

Styrelsen beslutar vilka försäkringar som skall omfattas av flytträtt, det vill säga rätt till flyttning av försäkrings tillgodohavande till en ny pensionsförsäkring hos annan försäkringsgivare, enligt reglerna i inkomstskattelagen om flytt av pensionskapital.

C.2 Principer för beräkning av återköpsvärde

För varje försäkring bestäms ett *tekniskt återköpsvärde* beräknat med ledning av antaganden enligt A vid tidpunkten för inbetalning av premie.

C.3 Principer för beräkning av värde vid flytt

Värdet bestäms som en försäkrings retrospektivreserv med avdrag för flyttavgift. Flyttavgiften skall bestämmas så att kvarvarande försäkringar inte belastas av kostnader för flytträtt samt så att de ej heller orsakas lägre kapitalavkastning.

D Principer för fördelning av överskott till försäkringstagare och andra ersättningsberättigade

D.1 Beloppsandel i konsolideringsfonden

För alla försäkringar allokeras beräknat försäkringstekniskt överskott enligt kontributionsprincipen. Metoden är att resultatet fördelas genom att en *retrospektivreserv* vid varje tidpunkt beräknas för varje försäkring. Retrospektivreserven räknas successivt fram med ledning av bolagets resultat på avkastning, skatt, dödlighet och driftskostnader.

En försäkrings allokerade överskott (återbäring) utgör skillnaden mellan dess retrospektivreserv och dess tekniska återköpsvärde enligt C.2.

D.1.1 Avkastning

Bestämningen av avkastning (återbäringränta) ska ske på följande sätt: Återbäringräntan bestäms och tillgodoräknas försäkringarna i efterskott, med utjämning under längst tre månader, med ledning av periodens avkastning.

D.1.2 Driftskostnad

Tillämpad belastning för driftskostnader ska syfta till att täcka bolagets beräknade faktiska driftskostnader. Belastningar sker genom metoder som syftar till en skälig fördelning av driftkostnaderna mellan olika grupper av försäkringar och försäkrade. Belastningarna bestäms av bolagets VD eller av VD utsedd verksamhetsansvarig efter föredragning av ansvarig aktuarie.

D.1.3 Skatt

Tillämpad belastning för skatt ska syfta till att motsvara bolagets skattekostnader med utjämning kalenderårsvis.

D.1.4 Dödlighet

Tillämpad dödlighet ska motsvara det faktiska dödlighetsutfallet varvid utjämning mellan åren får ske.

D.1.5 Konsolidering

Den kollektiva konsolideringsnivån får variera mellan 97% och 103% med målkonsolideringsnivån 100%.

D.2 Principer för bestämning av tilläggsbelopp

Under försäkringstid är uppkommet överskott satt under försäkringsteknisk risk (beloppshöjning). Tilläggsbelopp p g a uppkommet överskott bestäms genom att retrospektivreserven relateras till en *prognosreserv*. Prognosreserven bestäms med ledning av bolagets aktuella erfarenhet och kan ändras under försäkringstiden. Därvid ska eftersträvas att realvärdet av utfallande pensionsbelopp inklusive återbäring skall vara så jämt som möjligt under utbetalningstiden.

D.3 Garanterad återbäring

Bolaget tillhandahåller f n inga produkter med rätt till garanterad återbäring.

D.4 Villkorad återbäring

Bolaget tillhandahåller f n inga produkter med rätt till villkorad återbäring.

FÖRMÅNSBESTÄMD TJÄNSTEPENSIONS FÖRSÄKRING

Denna del inkluderar riktlinjer för tilläggförsäkring för premiebefrielse och ersättning vid sjukdom.

A Bestämning av premier

Hälsodeklaration och riskbedömning ska föregå tecknande och mottagande av försäkring, där bolaget står en försäkringsmässig risk. Riskbedömning ska ske enligt fastställda formulär. Undantag från detta kan beslutas av bolagets VD eller av VD utsedd verksamhetsansvarig i enskilda fall eller för grupper av försäkrade, där fara för negativt riskurval inte bedöms föreligga.

Riskbedömning enligt ovan ska även ske vid ändring av försäkring, om ändringen medför en utökad försäkringsmässig risk. Undantag kan medges om utökning sker vid av bolaget på förhand definierade tillfällen. Beslut om detta fattas av bolagets VD eller av VD utsedd verksamhetsansvarig.

Bolaget får, utöver premie bestämd enligt nedan, ta ut en avgift så att en arbetsgivares sammanlagda premie för dennes anställda uppgår till minst ett minimibelopp per faktureringsfall.

A.1 Principer för val av antaganden om avkastning

Avkastningsantagandet skall baseras på akksamhetsprincipen. Olika antaganden kan gälla för olika produkter.

A.1.1 Principer för val av antaganden om skattebelastning

Avdrag för skatt ska beräknas enligt gällande regler för beskattning av avkastning i livförsäkringsbolag.

A.2 Principer för val av antaganden om livslängd och dödlighet

Bolagets antaganden om livslängd/dödlighet ska relateras till förväntad dödlighet i det egna försäkringsbeståndet och vara beroende av den försäkrades ålder. Som grund för antagandena används dels den dödlighet, som observerats inom bolaget, dels de olika studier som görs årligen av dödligheten bland försäkrade och i befolkningen. Kön och andra faktorer med inverkan på livslängd/dödlighet kan beaktas.

Uppdelning mellan livsfallsdödlighet och dödsfallsdödlighet ska ske, om inte praktiska hinder föreligger vid tillämpning.

A.2.1 Risker som inte bedöms som normala

Antagandena ska modifieras på sätt som bedöms skäligt. Om återförsäkring sker ska återförsäkringsbolagets prissättning följas, så långt detta är praktiskt möjligt.

A.2.2 Principer för kollektiv riskförsäkring (icke fribrevsgrundande försäkring)

Premien bestäms för ett år i taget och baseras dels på vilka risker som ingår dels på bolagets erfarenhet av tidigare försäkringsutfall. Premien skall vara avvägd så att den kan bedömas täcka riskerna.

A.3 Principer för val av antaganden om sjuklighet

Antaganden om sjuklighet ska avse förväntad insjuknandeintensitet i försäkringsbeståndet samt avvecklingsintensitet för inträffade sjukfall. Antaganden och därmed prissättning ska kunna justeras under avtalets löptid.

Som grund för antagandena används dels den sjuklighet, som observerats inom bolaget, dels de olika studier som görs av sjukligheten bland försäkrade och i befolkningen. Ålder kön och andra faktorer med inverkan på sjukligheten bör beaktas, men utjämning inom åldersgrupper kan göras. Vid tilläggsförsäkring för premiebefrielse får utjämning ske.

A.3.1 Risker som inte bedöms som normala

Antagandena ska modifieras på sätt som bedöms skäligt. Om återförsäkring sker ska återförsäkringsbolagets prissättning följas, så långt detta är praktiskt möjligt.

A.4 Principer för val av antaganden om driftskostnader

Belastning för driftskostnader ska syfta till att långsiktigt täcka försäkringarnas faktiska driftskostnader. Omständigheter som kan leda till olika verkliga driftskostnader mellan olika grupper av försäkringar får beaktas vid bestämning av belastningar.

B Principer för beräkning av försäkringstekniska avsättningar

Ansvarig aktuarie är ansvarig för beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna.

B.1 Livförsäkringsavsättning

Den samlade försäkringstekniska avsättningen ska vid varje tidpunkt utgöra summan av för de enskilda försäkringarna beräknade försäkringstekniska livförsäkringsavsättningar med tillägg för förstärkningar baserat på kollektiva beräkningar.

Beräkningarna skall grundas på aktsamma antaganden om avkastning, skattebelastning, dödlighet/livslängd, avvecklingsintensitet för inträffade sjukfall och driftskostnader.

Beräkningarna ska syfta till att beakta kön vid dödlighetsantagande även i de fall då premien och tekniskt återköpsvärde beräknas med hjälp av könsneutrala antaganden.

B.1.1 Avsättning för enskild försäkring

Livförsäkringsavsättning för enskild försäkring utgör skillnaden mellan kapitalvärdet av beräknade framtida utgifter och kapitalvärdet av förväntade premier. Med beräknade framtida utgifter menas dels utbetalningar enligt försäkringsavtalen, dels beräknade framtida driftskostnader, dels beräknad framtida avkastningsskatt.

B.1.2 Kollektiva tillägg till avsättning enligt 1.1

Erforderliga avsättningar utöver vad som sker med ledning av uppgifter om enskild försäkring, sker med hjälp av kollektiva metoder.

B.1.3 Garanterad återbäring

Bolaget tillhandahåller f n inga produkter med rätt till garanterad återbäring.

B.1.4 Villkorad återbäring

Bolaget tillhandahåller f n inga produkter med rätt till villkorad återbäring.

B.1.5 Premiefrielseförsäkring

Under tid då sjukfall inte pågår, anses kapitalvärdet av framtida utgifter för försäkringarna vara lika med kapitalvärdet av avtalade framtida premier.

B.2 Avsättning för oreglerade skador (försäkringsfall)

Beräkningar för avsättning ska grundas på försäkringstekniskt vedertagna metoder.

B.2.1 Fastställda skador avseende livförsäkring

Fastställda skador (försäkringsersättningar) ska uppskattas till sitt kända belopp med tillägg för beräknade skaderegleringskostnader och upplupen avtalad ränta enligt försäkringsvillkor.

B.2.2 Premiefrielse- och sjukförsäkring under utbetalning

Beräkning av avsättning ska ske med hjälp av aktuella antaganden om avveckling av sjukfall. Hänsyn ska tas till den försäkrades aktuella ålder och kön samt ålder vid insjuknandet.

B.2.3 Okända skador avseende livförsäkring

Avsättning för okända skador avseende livförsäkring ska ske med hänsyn till bolagets erfarenhet av vid varje beräkningstidpunkt inträffade men i efterhand rapporterade dödsfall.

B.2.4 Okända skador avseende premiefrielse- och sjukförsäkring

Avsättning för okända skador avseende tilläggsförsäkring ska ske med hänsyn till bolagets erfarenhet av sjukrisken för vid varje beräkningstidpunkt inträffade men i efterhand rapporterade sjukfall.

C Principer för återköp, flyttning och belåning av försäkring

C.1 Allmänna begränsningsregler

Bolaget tillhandahåller inte några produkter med rätt till återköp, flyttning eller belåning. Undantag kan dock ske i särskilda fall efter beslut av VD eller av VD utsedd verksamhetsansvarig vad gäller återköp eller flyttning.

C.2 Principer för beräkning av återköpsvärde

För varje försäkring bestäms ett *tekniskt återköpsvärde* beräknat med ledning av antaganden enligt A vid tidpunkten för ikraftträdande av den enskilda försäkringen.

D Principer för fördelning av överskott till försäkringstagare och andra ersättningsberättigade

D.1 Användning av konsolideringsfonden för indexering

Försäkringstekniskt överskott används i första hand till indexering enligt försäkrat kollektivavtal och i andra hand till indexering av övriga intjänade pensionsrätter. Indexering fastställs av bolagets VD eller av VD utsedd verksamhetsansvarig efter föredragning an ansvarig aktuarie.

Konsolideringsnivån bör ligga mellan 100 och 120 procent. Om konsolideringsnivån understiger 100 procent eller överstiger 120 procent skall konsolideringsnivån återställas till detta intervall inom tre år.

D.2 Garanterad återbäring

Bolaget tillhandahåller f n inga produkter med rätt till garanterad återbäring.

D.3 Villkorad återbäring

Bolaget tillhandahåller f n inga produkter med rätt till villkorad återbäring.

D.4 Överskottsfond

Gäller om avtal träffats med arbetsgivare om överskottsfond.

Arbetsgivarens överskottsfond för arbetsgivarens (försäkringstagarens) försäkringar utgörs av summan av retrospektivreserverna med avdrag för summan av kapitalvärdena vid beräkningstidpunkten av avtalade förmåner samt indexeringar ökade med solvenskravet.

Avsnitt 2, Fondförsäkring

A Bestämning av premier

Hälsodeklaration och riskbedömning ska föregå tecknande och mottagande av försäkring, där bolaget står en försäkringsmässig risk. Riskbedömning ska ske enligt fastställda formulär. Undantag från detta kan beslutas av bolagets VD eller av VD utsedd verksamhetsansvarig i enskilda fall eller för grupper av försäkrade, där fara för negativt riskurval inte bedöms föreligga.

Riskbedömning enligt ovan ska även ske vid ändring av försäkring, om ändringen medför en utökad försäkringsmässig risk. Undantag kan medges om utökning sker vid av bolaget på förhand definierade tillfällen. Beslut om detta fattas av bolagets VD eller av VD utsedd verksamhetsansvarig.

A.1 Antaganden om avkastning

I försäkringsavtalen ska inte ingå något löfte om avkastning. Vid beräkning av avgift för premiebefrielseförsäkring får tillämpas ett ränteantagande enligt samma principer, som anges för beräkning av avsättning i dessa riktlinjer.

A.1.1 Antaganden om skattebelastning

Avdrag för skatt ska beräknas enligt gällande regler för beskattning av avkastning i livförsäkringsbolag.

A.2 Antaganden om livslängd och dödlighet

Bolagets antaganden om livslängd/dödlighet ska relateras till förväntad dödlighet i det egna försäkringsbeståndet och vara beroende av den försäkrades ålder. Som grund för antagandena används dels den dödlighet, som observerats inom bolaget, dels de olika studier som görs årligen av dödligheten bland försäkrade och i befolkningen. Kön och andra faktorer med inverkan på livslängd/dödlighet bör beaktas. De tillämpade antagandena ska kunna ändras under försäkringstiden inom ramar, som är betryggande för bolaget. Tillämpade antaganden för livsfallsförsäkring bör under utbetalningstid långsiktigt inte bidra till bolagets vinst. För övriga antaganden görs en säkerhetsbelastning. Uppdelning mellan livsfallsdödlighet och dödsfallsdödlighet ska ske, om inte praktiska hinder föreligger vid tillämpning.

A.3 Antaganden om sjuklighet inom premiebefrielseförsäkring

Antaganden om sjuklighet ska avse förväntad insjuknandeintensitet i försäkringsbeståndet samt avvecklingsintensitet för inträffade sjukfall. Antaganden och därmed prissättning ska kunna justeras under avtalets löptid. Som grund för antagandena används dels den sjuklighet, som observerats inom bolaget, dels de olika studier som

görs av sjukligheten bland försäkrade och i befolkningen. Ålder och andra faktorer med inverkan på sjukligheten bör beaktas, men utjämning inom åldersgrupper kan göras.

A.4 Antaganden om driftskostnader

Bolagets avgiftsuttag ska syfta till att långsiktigt täcka försäkringens faktiska driftskostnader. Härvid ska beaktas annullationsantaganden, som bygger på bolagets aktuella erfarenhet för motsvarande typ av försäkringar. De sammanlagda avgiftsuttagen ska även minst täcka en marginal som motsvarar aktieägarnas avkastningskrav på tillfört kapital.

Bolaget ska anpassa avgiftsuttagen till försäkringsavtalet. Särskilt ska hänsyn tas till försäkringstagarens rätt att återköpa och/eller flytta försäkringen. Försäkringsavtal ska upprättas på sådant sätt att bolaget ges möjlighet att inom vissa ramar utöka sina avgiftsuttag, om detta skulle visa sig nödvändigt med hänsyn till faktiska kostnader och annullationer.

B Beräkning av försäkringstekniska avsättningar

B.1 Livförsäkringsavsättning

B.1.1 Avsättning exklusive premiefrielseförsäkring

Livförsäkringsavsättningen utgörs vid varje tidpunkt av summan av gällande inlösenvärden för enskilda försäkringar, samt, om följande är större än noll, det belopp varmed det förväntade kapitalvärdet av framtida risk- och driftskostnader överstiger de riskpremier och avgiftsuttag, som bolaget enligt försäkringsavtalen kan förvänta sig.

Vid beräkning ska ett aktsamt ränteantagande användas för tjänstepensionsverksamheten. För övrig verksamhet används Finansinspektionens bestämmelser om högsta ränta vid beräkning av försäkringsteknisk avsättning. Med inlösenvärdet menas antalet andelar multiplicerat med köpkursen för varje fond. Med en fonds köpkurs menas det pris per fondandel som bolaget erhåller vid försäljning (inlösen) av andelar aktuell dag.

B.1.2 Premiefrielseförsäkring

Under tid, då sjukfall inte pågår, är kapitalvärdet av framtida utgifter för försäkringarna lika med kapitalvärdet av avtalade framtida premier.

B.2 Avsättning för oreglerade försäkringsfall

Kapitalvärdet av framtida utgifter för inträffade försäkringsfall ska beräknas med hänsyn till utgifter för såväl försäkringsersättningar som skadebehandlingskostnader.

B.2.1 Aktuell premiefrielse

Beräkning ska ske med hjälp av antagande om avveckling av sjukfall. Principen för val av avvecklingsantagande är densamma som anges för premieberäkning i dessa riktlinjer. Hänsyn ska tas till den försäkrades aktuella ålder och ålder vid insjuknandet. För försäkring som inte tillhör tjänstepensionsverksamheten tillämpas ett ränteantagande, som är väl avvägt med tanke på avtalad förmån och som följer Finansinspektionens bestämmelser om högsta ränta vid beräkning av försäkringsteknisk avsättning. För tjänstepensionsverksamheten används ett aktsamt ränteantagande.

B.2.2 Okända skador avseende premiefrielse

Avsättning till reserv för okända skador ska ske med hänsyn till bolagets erfarenhet av vid varje tidpunkt inträffade men i efterhand rapporterade sjukfall, minskat med motsvarande upphörda sjukfall, som rapporteras i efterhand. Sammanlagd avsättning får ej räknas som en tillgång. Vid reservsättningen ska tillämpas vedertagna aktuariella och statistiska metoder.

B.2.3 Fastställda försäkringsersättningar

Fastställda försäkringsersättningar ska uppskattas till sitt kända belopp plus skadebehandlingskostnad och upplupen avtalad ränta enligt försäkringsavtalet.

B.2.4 Okända skador avseende livförsäkringsrisker

Avsättning till reserv för okända skador ska ske med hänsyn till bolagets erfarenhet av risksummor (positiva och negativa) för vid varje tidpunkt inträffade men i efterhand rapporterade dödsfall. Sammanlagd avsättning får ej räknas som en tillgång. Vid reservsättningen ska tillämpas vedertagna aktuariella och statistiska metoder.

C Återköp, flyttning och belåning av försäkring

C.1 Återköp och flyttning

För kollektivavtalsgrundad tjänstepensionsförsäkring medges inte rätt till återköp. Bolaget får inte medge återköp av försäkring med negativ risksumma över en viss nivå, som beslutas av VD och rapporteras till styrelsen. Bolaget får heller inte medge flyttning av sådan försäkring, om det inte kan säkerställas att flyttning sker till ett avtal med motsvarande negativ risksumma.

Av försäkringsavtalet ska framgå i vilken mån försäkringsavtalet medger rätt till återköp och/eller flyttning av försäkring. Bolaget ska förbehålla sig rätten att ta ut avgift vid återköp och/eller flyttning. Avgiften ska vara väl avvägd med tanke dels på bolagets faktiska kostnader dels på skäligheten i avgiftsnivån för försäkringstagaren.

C.1.1 Återköpsvärde

Livförsäkringens återköpsvärde ska sättas lika med inlösenvärdet minus återköpsavgift. Premiebefrielseförsäkringens återköpsvärde är alltid lika med noll.

C.2 Belåning

Belåning av försäkring medges inte.

D Fördelning av överskott till försäkringstagare och andra ersättningsberättigade

Försäkringsavtal ska tecknas utan rätt till återbäring. Bolaget kan utge återbäring av uppkommen vinst på livsfallsförsäkring för försäkringsavtal, där reglering via justering av antaganden om livsfallsdödlighet inte är tillräckligt. Beslut om detta fattas av styrelsen.